

"නව යොව්‍යායක්ගේ අවසැල්ප හා ඔවුන් දරුණුත්‍ය
කර ගැනී ගුරුපිරියා අයර පටන්කා සම්බන්ධතාව පිළිබඳ
විටරිනුත්මක අධ්‍යායකය්"

(කාගරික වර්ප්‍රයාද අසු පරිගරවල පිහිටි පාඨල්
අසුරිත්.)

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ අධ්‍යාපන දරීකාරක් උපාධිය
(M.Phil) සඳහා ඉදිරිපත් කෙරෙන පර්යේෂණ
ත්‍රීඛ්‍ය - 1998

අධ්‍යාපක ජීවිත

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාව

1998-06-04

චිත්‍ර්‍යූති අමරසිංහ

සභාපතියා, ඩිජ්ලෝඩ්

අධ්‍යාපනවේදී ගෞරව උපාධි

අධ්‍යාපකභාෂිත උපාධි

94/M.Phil/03

480861

UCLIB

ස්ව සකල්පය සාමාජිය පොරුෂයේ ම කොටසකි. පරීක්ෂණ සමාජ සිදුවත අත්තර ස්මූභාකාරීත්වය තුළින් එහි වර්ධනය සිදුවේ. එබැවින් ස්ව සකල්පය පිවිච්චා ඇත්තේ සාම්ප්‍රදායික මකොවීඇත්තේ සාම්ප්‍රදායික අසුරෝග් ගොඩනැගෙන බව යුදායක් හැඳු යෙකුයා. පුද්ගලයා එදිනෙදා සම්බන්ධතාවේ පට්ට්වත වැදගත් අනෙක් අය, එතේ දෙම්විටියක්, ගුරුවරයා හා සම වයස් ක්‍රේඛායාවේ වෙතින් ලබන අයුයුම් වැදගත් චේ.

පාසල ලෙස ප්‍රාග්‍රාමීය වර්ධනයට සහය වේ. මෙහි දී ලෙසාව අයුය්වට ලත් කොරෙන අතර, අත් අය හා අයුය්වට ද අවස්ථාව ලැබේ. ඉහළ ලක්ෂණ ලබන්නක් ගුරුවරයාගේ ට්‍යාත්තක අයුයුමටත්, අවම ලක්ෂණ ලබන්නක් ගුරුවරයාගේ යාම්ව්වක අයුයුමටත් ලක්වේ. අසමත් වුවත් ගුරුවරයාගේ අයුයුම් රඟමාණයේ පහළ තෙවටම වැළේ. ලෙසාගේ ස්ව සකල්ප වර්ධනය තිබේ දී මෙම අවස්ථාව වැදගත් වේ. ශිෂ්‍යයා ලබන සාම්ප්‍රදායික, දුර්වල, සාමාජිය, ඉහළ මිටිටෙම් යන අර්ථයන් සහිතව ගුරුවරයා විසින් ශිෂ්‍යයා තුළ ස්ව සකල්ප අත් කරනු ලබයි. මෙහි දී ගුරුවරයා ශිෂ්‍ය ගැටුදු හා අවශ්‍යක පිළිබඳ සියලුම අවබෝධනයන් අත්හෙතු විධ යුතුයි. සැම ශිෂ්‍යයෙන්ගේ ම දක්ෂතා මතු කොරෙන අවස්ථා ගුරුවරයා නොරා නොරා යන යුතුයි. ශිෂ්‍යයාගේ සාර්ථකය්වයට සහිත ස්ව සකල්ප වර්ධනයට හේතු වේ.

අද්‍යාත්මක අධ්‍යාපනය මිනින් වරප්‍රසාද අප්‍රි තාගරික පරීක්ෂණ පිළිබඳ පාසල්වල ඉගෙනුම ලබන තව දෝවනයන්ගේ ස්ව සකල්ප සංරාතනය හා සිවුන් සංරාතනය තර ගන්නා ලද ගුරු වර්යා අතර දහයෘතියාව විමර්ශනයට අපේක්ෂා කොරේ. එහි දී තව දෝවනයන්ගේ ස්ව සකල්ප සංරාතනය, රටුල යා එහි අන්තර් ස්මූභාකාරීත්වය පිළිබඳ ස්ව සකල්පය, පාසල හා ඉත් ලබන විෂ්දනය පිළිබඳ ස්ව සකල්පය, විෂ්දවේශ උරුවරත්වය පිළිබඳ ස්ව සක්‍රීපය, සම වයස් ක්‍රේඛායාවේ පිළිබඳ ස්ව සකල්පය, කායික පෙනුම පිළිබඳ ස්ව සකල්පය

යන උප පරිභාෂා 5 යටතේ පරීක්ෂාවට ලක් කෙරේ. තව යොවනයෙන් ගුරු වර්ය පිළිබඳ දරුණුත්තය, ගුරුවරයාගේ දහයෝගය, අපේක්ෂය, දහයාගින්වය යන උප පරිභාෂා 3 යටතේ පරීක්ෂාවට ලක් කෙරේ. අවසානයේදී තව යොවනයෙන් දරුණුත්තය සාර ගත්තා ලද උච්ච සකල්ප හා ගුරු වර්ය අතර සමීක්ෂණව වීමයි බැඳේ.

අධ්‍යයනයේ 1.0 පරිවිශේදය උච්ච සකල්පයේ පූඩ්‍රේල හා වැදගත්-කම වීමයිම ග්‍රදා යොදා ඇතේ. උච්ච සකල්පය කෙරෙහි බලපාන සභාර මතේ විද්‍යාත්මක කාධික කෙරේ අවධාත්‍ය යොවු කෙරේ. ලම්යාගේ ප්‍රූතිකාලීන පවුල් පරිසරය, කිමිවිස් පරිසරය, රාජල් පරිසරය, විෂ්තවේ උච්චවර්ත්වය, සම වියද ක්‍රේඛායම්, කාධික පෙෂුම ආදි විවෘතත් හා උච්ච සකල්පය අතර පවත්තා පුවි-ගේ වැදගත්-කම සාකච්ඡාවට සාර්ථක කෙරේ. අධ්‍යයනය ග්‍රදා වරප්‍රකාද අඩු ප්‍රති ක්‍රේඛායම්වලින් රාජලට පැවැත්‍රෙන් ලමයින් යොදා ගත්තා හේඛින් වරප්‍රකාද අඩු ජන ක්‍රේඛායම්වල උච්ච සකල්ප පිළිබඳ ව ද අවධාරණය කරන ලදී.

අධ්‍යයනයේ 2.0 පරිවිශේදය පෙර සාක්ෂිත විමර්ශනය ග්‍රදා වෙත් වේ. මෙහි දී උච්ච සකල්පයා ගුරු වර්ය පිළිබඳ ශිෂ්‍ය දරුණුත්තය සමීක්ෂණ කරන ලද අනිත්‍ය අධ්‍යයනයන් වීමයි බැලීම සිදු කෙරේ.

අධ්‍යයනයේ 3.0 පරිවිශේදය ව්‍යුත්තාත පරියේෂණ සැලැස්ම හා එය ක්‍රියාත්මක කළ ආකාරය සඳහන් කර ඇත. අධ්‍යයනය කොළඹ මහ තුර සභාවට සිංහ කරන ලදී. රාජල් කියුදී, ශිෂ්‍ය කියුදී තොරා ගැකිලේ දී අධ්‍යයන අමාජ්‍යාලයේ සහ කාගරික සභාරිත අවිකාරයේ සභාය ලඛා ගත්තා ලදී. කොළඹ තුරයේ අඩු ආදායම් ලැං කිඩා බෙහුල වශයෙන් ව්‍යුත්ත වූ, වරප්‍රකාද අඩු පරිසරවල පිහිටි, 2 සහ 3 ව්‍යුත්තයේ මිශ්‍ර රාජල් ।। ක් මත්-වරණ කොට්ඨාස පදනම් කරගෙන අභ්‍යුත් තොරාගෙන ඇත. ගුරු ශිෂ්‍ය අත්තර් ක්‍රියාකාරීත්වය බෙහුල සිදුවන අවධිය සහ තව යොවුන් විය වඩා හොඳින් කියෝර්ත්‍යය වීම යන තරුණු දලකා, 8 වසර ඉගෙනුම ලඛා ගැනුණු

ආලයිත් 150 ක් සහ පිරිමි ආලයිත් 150 අභ්‍යව තොකුරු තිබැදිය අනුගමනය කරවීත් තොරුගෙන ඇති . තව යොවනයේගේ ද්වී සකළුප සරාත්තය දිනාත්මක ගෝ යාචුව්ලක මිටිට්ලක පවතී දැයි පරික්ෂා කිරීම, ගැසැණු පිරිමි වශයෙන් ද්වී සකළුප සරාත්තයේ වෙනසක් පවතී දැයි පරික්ෂා කිරීම, තව යොවනයේගේ ගුරු වර්තා පිළිබඳ සරාත්තය දිනාත්මක ගෝ යාචුව්ලක මිටිට්ලක පවතී දැයි පරික්ෂා කිරීම, අධිසාත්තයේ දී තව යොවනයේගේ ද්වී සකළුප සරාත්තය හා ගුරු වර්තා සරාත්තය අතර සහස්‍රීඩ්ඩ්තාවක් පවතී ද, එහි ද්වීවය කෙඳු ද යත්ත පරික්ෂා කිරීම යන අරමුණු එහි අධ්‍යයතය පඛකම් තර ගත්තා ලදී. තව යොවනයේගේ ද්වී සකළුප හා ගුරු වර්තා සරාත්තය පරික්ෂා කිරීම සඳහා ලිඛිත් පරිමාණයේ මිශ්‍රුම් උපකරණ 2 ක් සහ ද්වීය වාර්තා හාවිනා කරන ලදී. ද්වී සකළුප මිශ්‍රුම් උපකරණය උප පරිභාෂා 5 යටතේ සකස් කරන ලදී. එය පරික්ෂාවය 60 නිත් සම්පූර්ණ විය . ගුරු වර්තා සරාත්තක මිශ්‍රුම් උපකරණය ප්‍රථ පරිභාෂා පිළිබඳ සකස් කරන ලද අතර, එහි පරික්ෂාවය 140 ක් අධ්‍යා කරන ලදී. ඉහා සඳහා සඳහන් කරන ලද මිශ්‍රුම් උපකරණවල දිනාත්මක ලෙස්ල සඟාත්මක පරික්ෂාවය අධ්‍යා කරන ලදී. බිජාත්මක පරික්ෂාවය සඳහා 4,3,2,1 වශයෙන් ලැබු ලැබෙන පරිදිත් ලැබු ප්‍රංශය කරනු ලැබේන . පරික්ෂාවය සඳහා 1,2,3,4 වශයෙන් ලැබු ලැබෙන පරිදිත් ලැබු ප්‍රංශ ප්‍රංශය කරනු ලැබේන . පරික්ෂාවය සඳහා ලැබෙන ලැබුවල එකඟව සිංහයාගේ ද්වී සකළුප සරාත්තය හා ගුරු වර්තා සරාත්තය පිළිබඳ ලද මිශ්‍රුමක් ලෙසට සලකන ලදී. එසේ සකස් කර ගත්තා ලද මිශ්‍රුම් උපකරණ තිබාවක පරික්ෂායකට හාරන කරන ලදී. එහි දී යුතු යාත්තා ගත්තා ලද ප්‍රමුණා හා දුබලුණා අනුව ද්වී සකළුප මිශ්‍රුම් උපකරණය පරික්ෂාවය 50 දත්තාව්, ගුරු වර්තා සරාත්තක මිශ්‍රුම් උපකරණය පරික්ෂාවය 60 දක්වාත් වන සේ තැවත සකස් කරන ලදී. කොළඹ තුරුයේ දියුලුම රත්ද කොට්ඨාස තියෝරතය වහා සේ කොරු යත්තා ලද පාසල්වල විදුගල්පතිවරු සමඟ සාකච්ඡා කොට දින තියම තර ගත්තා ලදී. දත්ත රත් කිරීම පරියෙකු විසින් ඔ සිදු කරන ලද අතර, 1997.06.06 දින ආරම්භ කරන ලදී. මිශ්‍රුම් උපකරණ සඳහා ප්‍රතිචාර ලබා ගැනීමත්, ද්වීය වාර්තා, ලබා ගැනීම් අඳාං දිනවල ද ම ස්දු කරන ලදී.

අධ්‍යාපකයේ 4.0 පරේලීරේදය දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම සහ දත්ත විශ්ලේෂණය යාදා වෙත් කරන ලදී. සංඛ්‍යාවේදාන්ත්මක තුළ සහ විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාත විධි විශ්ලේෂණය යාදා හැටිනා කරන ලදී. මධ්‍ය ජ්‍යෙෂ්ඨ, සම්මුඛ අප-ගමනය සහ කළුපිත පරේක්ෂාවත් අසුරිත දත්ත විශ්ලේෂණය කරනු ලැබූ අතර ස්වයං මාර්ග, විශ්ලේෂණය යාදා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාත විධි උපයොයී කර ගන්න ලදී. ගුරුවරයාගේ දිගැනුවේමේ ත්‍රියාවලිය, ප්‍රශ්න විමාර්ශ, විෂය කරුණු සන්නිවේදනය, විෂය කරුණුවේ දැනුවත්තාවය, ශිෂ්‍ය ත්‍රියාකාරත්මේ අයයිම්, ආච්‍රිතී ත්‍රියාත්මක කිරීම, කැපවේමේ ස්වයාවය හා ගුරුවරයාගේ හසුරිම් රඳා පිළිබඳ සිංහයක් තුළ රටිනින සංරාතනය, විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාත විවේ ආශ්‍යයෙක් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. අවයාතයේ දි කට යොවතයෙක් ද්‍රව්‍ය සක්‍රීලු දැනුවත්තාව පියර්දන් යුතු පුරුණ සහයෝගී සාර්ථක අයාරු ප්‍රශ්නයක් නිර්මාණ කිරීමේ අවස්ථා ඇති අවස්ථා පිළිබඳ සිංහයක් තුළ රටිනින සංරාතනය අතර සහයෝගීතාව පියර්දන් යුතු පුරුණ සහයෝගීතාව සංරාතනය අසුරිත පරේක්ෂාවට ලක් කරන ලදී.

අධ්‍යාපකයේ 5ක් පරිවිශේෂය දත්ත අර්ථකරුතය සා අනාවරණ සඳහා වෙත් ලේ. එහි දී උච්ච සකල්පය/^{සා} ශිෂ්‍යයා පිටත්වත පරිගරය, උච්ච සකල්ප යා පැදැගත්වත අනෙක් අය, පවුල පිළිබඳ උච්ච සකල්පය, පාසල පිළිබඳ උච්ච සකල්පය, විත්තලේය උච්ච වර්ත්ත්වය පිළිබඳ උච්ච සකල්පය, සම වියද් ක්‍රි-ඩායම් පිළිබඳ උච්ච සකල්පය, කායික පෙළුම පිළිබඳ උච්ච සකල්පය යොදිය සාකච්ඡාවට ලක් කරන ලදී.

අධ්‍යාපනයේ 6.0 යටතේ හිඟවත සා කෝරසා ඉදිරිපත් කර ඇති නොපූඩි තුළරයේ වරප්‍රසාද අඩු හායරික පරිභරවල එහිටි පාසල්වල ඉගෙනුම ලබත තව යොච්‍යායන්ගේ ද්‍රව්‍ය සකල්පීය සංරාතනය විවිධ දි පවුල, පාසල, විෂ්ණුවේ ද්‍රව්‍යවර්තනය, සම වයස් ක්‍රියායම් සා කාධික පෙෂුම දිනත්වකට සංරාතනය කරන බව පෙන්වේ. එසේ ම සම වයස් ක්‍රියායම් ඉහළ මට්ටම් දිනත්වකට සංරාතනය කරන තරතු අතර පවුල, පාසල, විෂ්ණුවේ ද්‍රව්‍යවර්තනය, කාධික පෙෂුම ඉහළ මට්ටම් දිනත්වකට සංරාතනය කරන නොකරන බව පෙන්වේ. යැයුතු පිරිමි බව අනුව තව යොච්‍යායන් කාධික පෙෂුම සංරාතනය කරන ආකාරයේ

විෂමතා පවතී. එහෙත් පටුල, පාසල වින්තලේ දේරාවරත්වය, සම වයස් කණ්ඩායම් පිළිබඳ සර්තුතය ගැහැණු පිට්තේ බව අනුව වෙශයේ වෙනසක් තොපවත්.

වරපුදා අඩු තාගරික පරිසරවල ශ්‍රීංචාරෝ, දෙමාරිය සැලකිලි යාන්ත්‍රිකව සර්තුතය කරති. දෙමාරියක්ගේ බහුතරය තුළත් වීම, රික්යා සඳහා විදේශීය ජීවිත, මව පිළි වෙත්වීම වැකි කාධික සේතු කරගෙන දෙමාරිය අවධානය හා රැකවරණය කොළඹත තව යොවනය් තුළ පටුල පිළිබඳ ඉහළ බිජාත්මක මට්ටමේ සර්තුතයක් තත්ත්ව. දෙමාරියක්ගේ ද්වා සකල්ප වර්ධනය සඳහා ලැබෙන ආයක්වය ප්‍රමාණවත් තත්ත්ව. තිවසට සාරේක්ෂණ පාසල රත්ත්‍රිය දේරාතයක් ලෙසට හැඳුනාගෙන ඇති. පාසලේ වැඩි කාලයක් රඳ සිරිලේ ප්‍රවිත්තාවත් ඇති. විෂය සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ඉහළ මට්ටමේ සර්තුතයක් තව යොවනය් තුළ තත්ත්ව. "ඉගෙහිලේ අසාර්ථකයෙකි" යන ආකල්පය නොහොත් දෙනා තුළ පවතී.

වින්තලේ දේරාවරත්වය පිළිබඳ ඉහළ මට්ටමේ සර්තුතයක් තව යොවනයින් තුළ තොපවතී. දෙමාරිය - දරු සංඛ්‍යාව යාන්ත්‍රික මට්ටමක පවතී. තව යොවන වියේ ඇතිවත කැලුබිලි සක්‍රී බව, අද්‍රාවර බව, අසම්මූලික බව යක ලක්ෂණ ශ්‍රීංචාරෝ ද්වායා වාර්තා තුළින් වෙන්ත් මුළුව් පෙනුම්. තිදෙස් තිව්‍යලේ පුද්ගලයෙකු ලෙස පිළිශැකීම ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවක් විය.

සම විධාන කණ්ඩායම් පිළිබඳ ඉහළ මට්ටමේ බිජාත්මක සර්තුතයක් තව යොවනය් තුළ පවතී. ලෙස ද්වා සකල්ප වර්ධනයට යොතු වේ. කායික පෙළුම පිළිබඳ පිට්තේ ලමයික්ට සාරේක්ෂණ ගැහැණු ලමයික් තුළින් සංවේදී බවක් පිළිඳිඳු වේ.

කොළඹ තාගරයේ වරපුදා අඩු තාගරික පරිසරවල ඉගෙනුම ලබන තව යොවනය් තුළ ගුරු ගුරු වර්යාව පිළිබඳ එනම් ගුරුවරයාගේ සහයෝගය, අපේක්ෂණ, සහයාගින්වය දමීත්ත්ධෙන් ඉහළ මට්ටමේ බිජාත්මක සර්තුතයක් තත්ත්ව. එයේ ම ගැහැණු පිට්තේ බව අනුව තව යොවනයේගේ ගුරුවරයාගේ වර්යාව පිළිබඳ සර්තුතයයේ වෙශයේ වෙනසක් පවතී.

වරප්‍රයාද අඩු හාගැනී පරිසරවල ඉගෙනුම ලබන තව යොවන-යේ, සංරාතකය කර ගත්තා ලද ගුරු සැලක්කුවල ග්‍රෑසුවය පහා දැඟත් කර ඇත. ගුරු සැලක්කි විශේෂයේ ම විෂය සැකියා මේවට මෙහි පදනම් වී ඇත. ඉහළ සාධන ශ්‍රීජයිත් කිරීතරයෝගේ ගුරුවරයාගේ අවධාතයට බිඳුක් වේ. ගුරුවරු ප්‍රශ්න වීවාරයේ දී ඉහළ සාධන සිපුත් ඉලක්ක කර ගත්ති. ගුරුවරු ඉහළ සාධන මේවාලේ සිපුත් සමඟ බහුලව අත්තර්ථියා කරන්. කඩවසම් සහ දත්ත ලමයින් සම්බන්ධයේ ගුරුවරයාගේ දිගිනැත්වීමේ ත්‍රියාචලිය නොහොත් විව ස්ම්‍රියාත්මක වේ. ගුරුවරයාගේ විෂය කරනු යුත්තේ සත්ත්වීදිතයේ ද දුර්වලතා පවතින බවට ද සංරාතකය කරගෙන තිබුණි. ගුරුවරුන් දෙන දැඩි දැඩිවලී ශ්‍රීජයිත් එකෙනෙකුම ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි. ඉහළ සාධන මේවාලේ ශ්‍රීජයිත් ගුරුවරයාගේ තේරීම් අවස්ථාවන්ට ලක් උන්නේ කළුණුරකිනි. ඉහළ හා පහළ සාධන ශ්‍රීජයිත්ටේ ගුරුවරයාගේ ලැයිභාවේ ද විෂමතා දක්කා ලැබුණි. තව යොවනයේ දයාව්, කරුණව්, සෙනෙහෙය හා සඳහාරාත්මක පූ සක්‍රියාත්මක ගුරුවරයාගේ අපේක්ෂා කෙරේ.

වරප්‍රයාද අපු හාගැනී පරිසරවල ඉගෙනුම ලබන තව යොවන-යන්ගේ උච්ච සංකල්ප සංරාතකය හා ගුරු වරිය පිළිඳා සංරාතකය අතර සහ-සම්බන්ධතාව පිරින්සේලේ දී මතු කර ගත්තා ලද අකාවරණ අසුරිත් මැය ගත් තියවත් පහත දැඟත් කෙරේ. තව යොවනයන්ගේ උප සංකල්ප හා ගුරු වරිය සංරාතකය අතර චනාත්මක සහස්ම්බන්ධතාවන් පවතී. ඒ අතර තව යොවනයන්ගේ රැවුල හා එහි අත්තර ශ්‍රියාකාලිත්වය පිළිඳා සංරාතකය හා ගුරුවරයාගේ සහ-යෝගය හා සහයාගිත්වය අතර ඉහළ මේවාලේ චනාත්මක සහස්ම්බන්ධතාවන් ඇත. තව යොවනයන්ගේ පාසල හා ඉන් ලබන වික්දනය පිළිඳා සංරාතකයන්, ගුරු-වරයාගේ සහයෝගය, අපේක්ෂණ පිළිඳා සංරාතකය අතරන් ඉහළ මේවාලේ චනාත්මක සහස්ම්බන්ධතාවක් ඇත. තව යොවනයන්ගේ විත්තලේ උප වර්ත්මන පිළිඳා සංරාතකයන්, ගුරුවරයාගේ අපේක්ෂණ පිළිඳා සංරාතකය අතරන් ඉහළ මේවාලේ චනාත්මක සහස්ම්බන්ධතාවන් ඇත. තව යොවනයන්ගේ කායික පෙනුම

පිළිබඳ සංජාතකයන්, ගුරුවරයාගේ අපේක්ෂණ පිළිබඳ සංජාතකයන් අතර ඉහළ මට්ටමේ ධිකුත්මක සහයලීඛන්ධිතාවක් රචනි. එයේ ම තව යොවනයන්ගේ සම වයස් නැඹ්දායම් පිළිබඳ සංජාතකයන්, ගුරු වර්යා සංජාතකයන් අතර ධිකුත්මක සහයලීඛන්ධිතාවක් පැවතුන් එය ඉහළ මට්ටමේ ධිකුත්මක සහයලීඛන්ධිතාවක් තොරේ.

ස්ව සක්‍රීපය පුද්ගලයා යා බැඳී රචනි. එමෙන් පුද්ගලයාගේ පෙශරූපය තිර්ණය කෙරේ. එබුවින් ද්ව සක්‍රීපය අවම මට්ටමට ය නොදී යෙක ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මෙහි දී පුද්ගලයාට වැඩගත් වන අනෙක් අය අතර දෙම්විටියන් යා ගුරුවරු ප්‍රබල වේ. එහින්ද ගුරුවරයා, සුවිශේෂ වේ. ශිජ්‍යායා යා ගුරුවරයා අතර සිදුවෙන අත්තර මූදාකාරීත්වයේ ද්වායාවය, ශිජ්‍යාගේ ද්ව සක්‍රීපය යැබ ඇය්වීමට, වර්ධනයට හෝ පිරිස්ථට යේතු වේ.